

Motion till riksdagen 2008/09:N436

av **Birgitta Sellén m.fl. (c)**

Vattenkraftsåterbäring till de producerande regionerna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta utreda ett system för återförande av pengar från vattenkraftsproduktionen till de kommuner och regioner där produktionen sker.

Motivering

Vattenkraften är en viktig källa till Sveriges välbefinnande, både historiskt och framöver. Vattenkraftsproduktionen i Sveriges sju skogslän motsvarar 90 procent av landets totala vattenkraftsproduktion. Under en tioårsperiod, 1997–2006, uppgick vattenkraftsproduktionen i genomsnitt till 68,1 TWh per år, eller motsvarande 46,6 procent av elproduktionen i landet. Värdet, i form av statliga skatteintäkter från denna vattenkraftsproduktion, är omfattande och utgör en viktig bas för Sveriges välfärd.

Fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningar uppgick 2005 till 577 miljoner kronor. Efter genomförda höjningar uppgår fastighetsskatten 2008 till drygt 2,6 miljarder kronor.

De största vattenkraftskommunerna är Jokkmokk, Sollefteå och Ragunda, där ca 30 TWh vattenkraft produceras eller ungefär 45 procent av landets produktion. Vattenkraften är en ren och återvinningsbar energikälla. Värdet kommer därför att ständigt bestå och sannolikt också öka.

De stora vattenkraftstillgångarna i skogsläna har emellertid främst skapat tillväxt någon annanstans och inte i de bygder som släppt till sitt strömmande vatten. I vattenkraftskommunerna är de tydligaste spåren av de rikedomar som produceras här skador och förändringar i landskapet, stagnerande samhällen, åldrande befolkning och ett förödmjukande bidragsberoende. Detta är en oacceptabel och djupt orättvis situation, som snarast måste brytas. Nu

Fel! Okänt namn på

måste den kreativitet och den skaparkraft som också finns i dessa bygder få möjlighet att blomma upp med full kraft.

Sverige behöver en regional utvecklingspolitik som ger alla delar av landet förutsättningar att skapa tillväxt. Det är viktigt att kommuner och regioner får tillgång till stabila och förutsägbara inkomster. Vattenkraftskommunerna bör därför få del av de stora värden som skapas lokalt, vilket kan ske i form av ett regionalt utvecklingskapital. Frågan om återbäring från vattenkraften samt en god nationell regional utvecklingspolitik är avgörande för att alla delar av landet ska ges förutsättningar för tillväxt och utveckling.

I Norge finns sedan länge ett väl fungerande system för återföring av vattenkraftsmedel till kommuner och fylken. Varje år återförs ett nettobelopp om ca 4 miljarder Norska kronor.

Detta sker genom naturresursskatt, koncessionskraft, egendomsskatt och koncessionsavgifter.

Genom detta system har många norska fjäll- och glesbygdskommuner getts förutsättningar till en positiv utveckling, som står i bjärt kontrast till situationen för motsvarande kommuner i Sverige.

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner (FSV) arbetar sedan 1999 för att något av de system som tillämpas i Norge också ska införas även i vårt land. Återbäringen till vattenkraftskommunerna är en kompensation för de intrång och skador i naturen som kommunerna åsamkats och som försvårar eller hindrar utvecklingen av turism, skogsbruk, jakt, fiske med flera näringsgrenar. Återbäringen ska också ses som ett bevis för det värdeskapande som sker i de bygder som släppt till sina forsar till kraftproduktionen. I dag strömmar värdena till Stockholm för att sedan till en mindre del komma tillbaka i form av regionalpolitiskt stöd. Detta ger det falska intrycket att vattenkraftskommunerna är bidragsmottagare när de i själva verket är stora bidragsgivare till den gemensamma välfärden i vårt land.

Det är läge nu att titta närmare på möjligheten att ge återbäring från vattenkraften till producentkommuner och regioner. För de regioner som producerar kraft skulle en återbäring betyda mycket för utvecklingen. Pengar som behövs för att stärka kommuner och regioner.

Regeringen bör därför tillsätta en utredning med uppgift att utforma ett system som innebär att vattenkraftsmedel återförs till regioner och kommuner som producerar vattenkraft. En delning av den höjda fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningar skulle vara en rimlig lösning för alla parter.

Stockholm den 3 oktober 2008

Birgitta Sellén (c)

Sven Bergström (c)

Kenneth Johansson (c)